

ÖRNEK 1: Half adder kullanarak 2-bitlik bir çarpıcı tasarlayınız ve tüm olası çarpımları gösteriniz.

Öncelikle 2-bitlik bir çarpıcı tasarlayalım:

$A = A_1 A_0$
 $B = B_1 B_0$

$$\begin{array}{r} A_1 A_0 \\ \times B_1 B_0 \\ \hline A_1 B_1 \quad A_0 B_0 \\ + B_1 A_1 \quad B_1 A_0 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} C_2 \quad C_1 \\ \text{---} \quad \text{---} \\ C_2 \quad A_1 B_1 + C_1 \quad A_1 B_0 + A_0 B_1 \quad A_0 B_0 \\ \text{---} \quad \text{---} \quad \text{---} \quad \text{---} \\ R_3 \quad R_2 \quad R_1 \quad R_0 \end{array}$$

$$R_0 = A_0 \cdot B_0, \quad R_1 = A_1 \cdot B_0 + A_0 \cdot B_1, \quad R_2 = A_1 B_1 + C_1, \quad R_3 = C_2$$

Örnek 1:)

$$\begin{array}{r} 11 \\ \times 10 \\ \hline 00 \\ + 11 \\ \hline 110 \\ \hline \end{array}$$

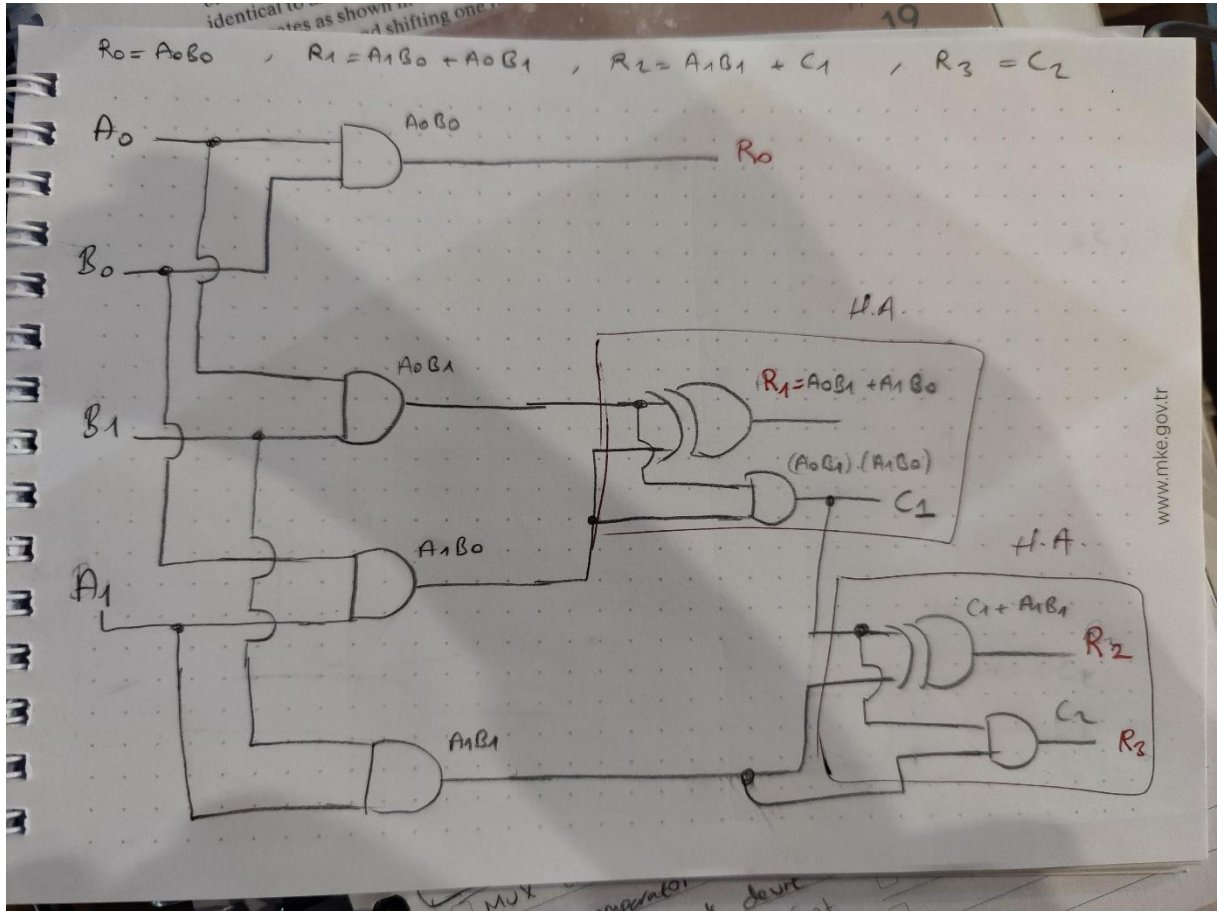
$$\begin{array}{r} 110 \\ R_3 \quad R_2 \quad R_1 \quad R_0 \end{array}$$

Örnek 2:)

$$\begin{array}{r} 11 \\ \times 11 \\ \hline 11 \\ + 11 \\ \hline 1001 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1001 \\ R_3 \quad R_2 \quad R_1 \quad R_0 \end{array}$$

Çarpıcı tasarımı bu şekildedir. Şimdi devre şemasını çıkaralım:

Artık design kodunu yazmaya başlayabiliriz:

```
module two_bit_multiplier(  
    input logic [1:0] A,  
    input logic [1:0] B,  
    output logic [3:0] P  
);  
  
    // Ara sinyaller  
    logic A0B0, A0B1, A1B0, A1B1; // Ara sonuçlar  
    logic R0, R1, R2, C1, C2; // Toplam ve elde bitleri  
  
    assign A0B0 = A[0] && B[0];  
    assign A0B1 = A[0] && B[1];  
    assign A1B0 = A[1] && B[0];  
    assign A1B1 = A[1] && B[1];  
  
    assign R0 = A0B0;  
  
    // R1 = A1B0 + A0B1 , ilk half adder
```

```

halfAdder halfAdder_Inst1(
    .A(A1B0),
    .B(A0B1),
    .S(R1),
    .Cout(C1)
);

// R2 = A1B1 + C1 , ikinci half adder

halfAdder halfAdder_Inst(
    .A(A1B1),
    .B(C1),
    .S(R2),
    .Cout(C2)
);

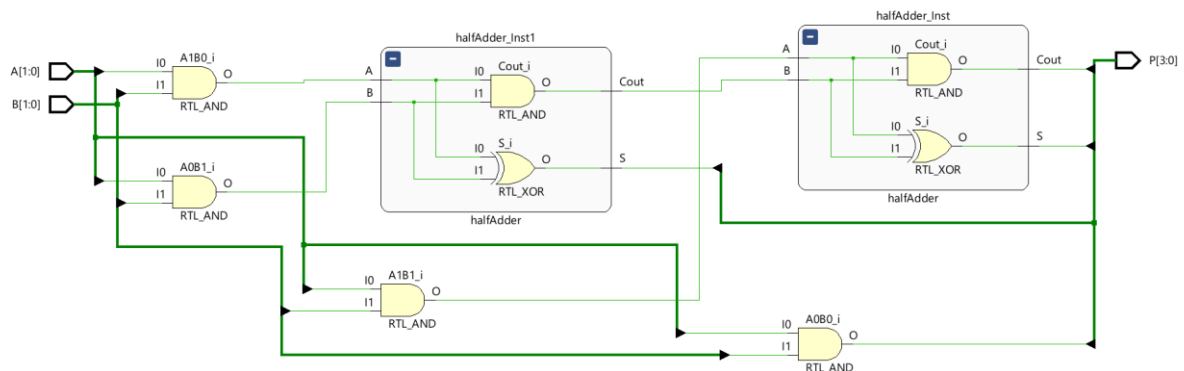
assign P[0] = R0;
assign P[1] = R1;
assign P[2] = R2;
assign P[3] = C2; // R3 = C2

endmodule

```

(NOT : Half adder kullanacağımız için önceden yazdığımız half adder dosyasını projemizin içine include etmemiz gerekir. Bunun için yine “**sources -> + -> design sources -> add or Create design sources -> add files**” diyerek önceden hazırlamış olduğunuz half adder dosyanızı seçebilirsiniz ya da aynı proje içerisinde yeni bir half adder dosyası oluşturabilirsiniz.

Design çıktımız şu şekilde olacaktır:

Şimdi de simülasyon kodumuzu yazalım:

```
module tb_two_bit_multiplier();
    logic [1:0] A;
    logic [1:0] B;
    logic [3:0] P;

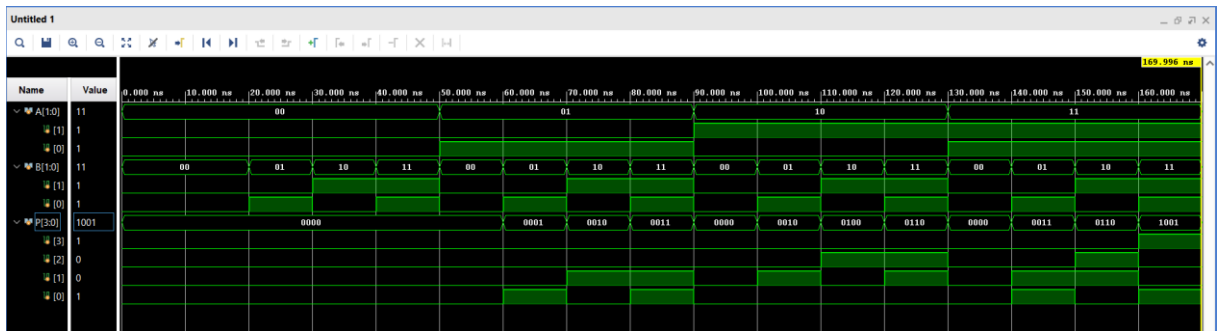
    two_bit_multiplier two_bit_multiplier_Inst(.*);

    initial begin
        A = 2'b00;
        B = 2'b00;
        #10;

        for (int i = 0; i < 4; i++)
            begin
                for (int j = 0; j < 4; j++)
                    begin
                        A = i;
                        B = j;
                        #10;
                        $display("A = %b . B = %b = P = %b", A, B, P);
                    end
                end
            end

        $stop;
    end
endmodule
```

Ardından kodumuzu simüle edelim ve sonuçları inceleyelim:

Simülasyon sonuçlarımız doğru gözüküyor. Tcl console üzerinden de sonuçlarımıza bakalım.

```
# run 1000ns
A = 00 . B = 00 = P = 0000
A = 00 . B = 01 = P = 0000
A = 00 . B = 10 = P = 0000
A = 00 . B = 11 = P = 0000
A = 01 . B = 00 = P = 0000
A = 01 . B = 01 = P = 0001
A = 01 . B = 10 = P = 0010
A = 01 . B = 11 = P = 0011
A = 10 . B = 00 = P = 0000
A = 10 . B = 01 = P = 0010
A = 10 . B = 10 = P = 0100
A = 10 . B = 11 = P = 0110
A = 11 . B = 00 = P = 0000
A = 11 . B = 01 = P = 0011
A = 11 . B = 10 = P = 0110
A = 11 . B = 11 = P = 1001
$stop called at time : 170 ns
```

Görüldüğü gibi devremiz doğru bir şekilde çalışıyor.

ÖRNEK 2: Bir markette en fazla 3 ürünün ödemesi yapılabilen bir “jet kasa” olsun. Müşteriler, kasayı kullanmadan önce ellerindeki ürün adedini gerekli ekrana girmek zorundalar. Sıra olması takdirinde, jet kasa en az ürüne sahip olan müşteriye öncelik verecek şekilde programlanmıştır. Aynı anda sıraya giren iki müşteri ürün adetlerini makineye girmişlerdir. Eğer “Müşteri 1” in ürün sayısı daha az ise jet kasada yeşil ışık, “Müşteri 2”nin daha az ise kırmızı ışık yanacaktır. Eşit olduğu takdirde sarı ışık gösterilecektir. Bunu gerçekleştiren bir devre tasarımı yapınız.

Sorudan da anlaşılacağı üzere bu soru bit “2 – bit karşılaştırıcı” sorusudur. Öncelikle 2 bit bir karşılaştırıcı tasarımı yapalım:

Müşteri 1: $A_1 A_0$ Müşteri 2: $B_1 B_0$ yeşil

kırmızı Sarı

A_1	A_0	B_1	B_0	$A > B$	$A = B$	$A < B$
0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	0	0	1
0	0	1	0	0	0	1
0	0	1	1	0	0	1
0	1	0	0	1	0	0
0	1	0	1	0	1	0
0	1	1	0	0	0	1
0	1	1	1	0	1	1
1	0	0	0	1	0	0
1	0	0	1	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	0	1	1	0	0	1
1	1	0	0	1	0	0
1	1	0	1	1	0	0
1	1	1	0	0	0	1
1	1	1	1	0	1	0

Kırmızı için:

$A_1 A_0$ $B_1 B_0$

	00	01	11	10
00	0	1	3	2
01	1	5	7	6
11	4	12	15	14
10	8	9	13	10

$\Rightarrow A_1 B_1' + A_0 B_1' B_0' + A_1 A_0 B_0'$

www.mke.gov.tr

Son için:

$A_1 A_0$	$B_1 B_0$	00	01	11	10
00	1	0	1	1	0
01	0	1	0	1	0
11	0	0	1	0	1
10	0	0	0	1	1

$$A_1 A_0 B_1 B_0 + A_1 A_0 B_1 B_0 +$$

$$A_1 A_0 B_1 B_0 + A_1 A_0 B_1 B_0$$

$$A_1 B_1 (A_0 B_0 + A_0 B_0)$$

$$A_1 B_1 (A_0 B_0 + A_0 B_0)$$

(XNOR)

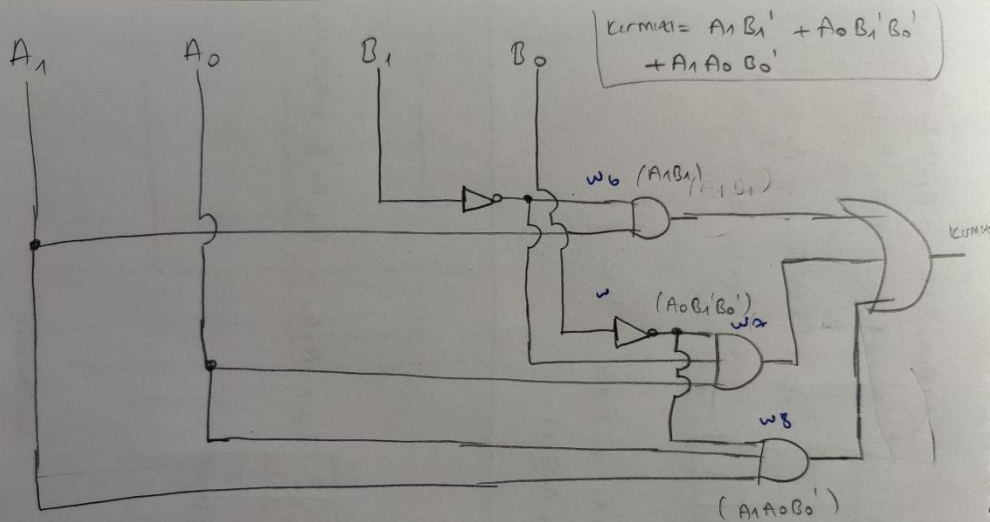
$$\Rightarrow (A_0 B_0 + A_0 B_0) [A_1 B_1 + A_1 B_1]$$

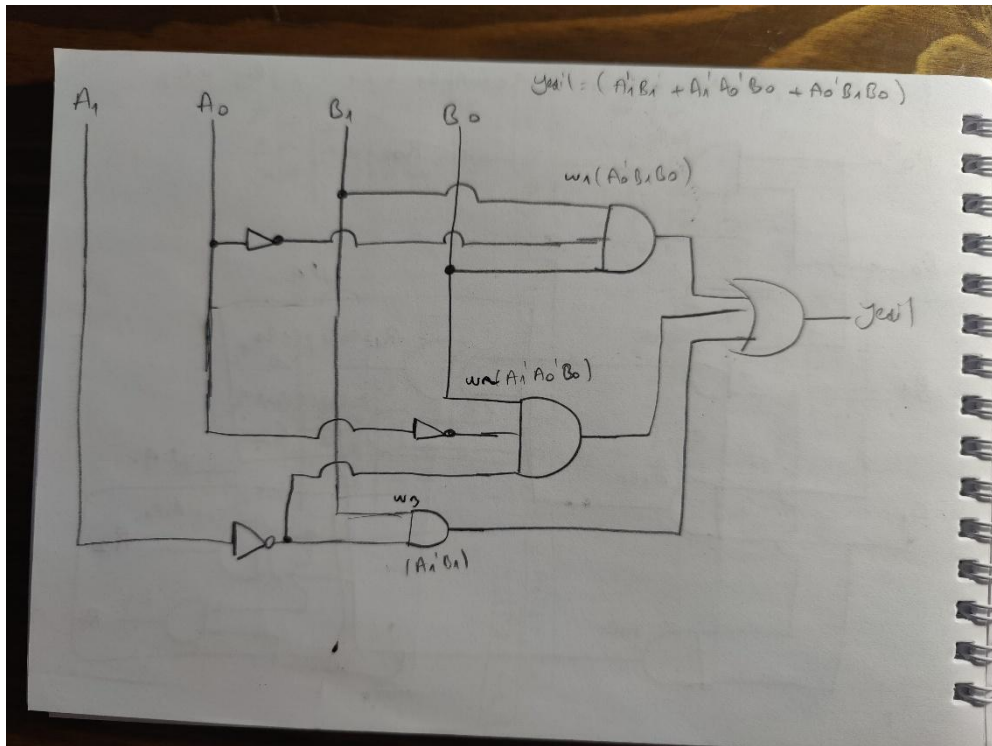
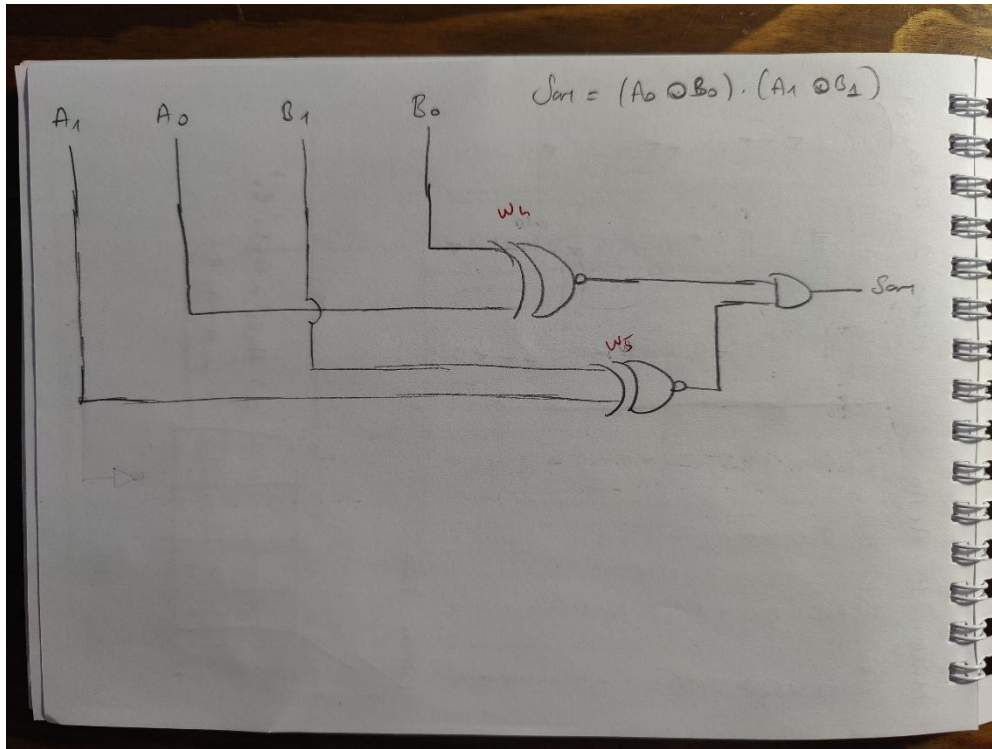
$$\Rightarrow (A_0 \odot B_0) (A_1 \odot B_1)$$

Yeni için:

$A_1 A_0$	$B_1 B_0$	00	01	11	10
00	0	1	0	1	0
01	0	0	1	0	1
11	0	0	0	1	1
10	0	0	0	1	1

$$\Rightarrow A_1 B_1 + A_1 A_0 B_0 + A_0 B_1 B_0$$

Tasarımımız böyledir. Şimdi de design kodumuzu yazalım:

```
module two_bit_comparator(
    input logic [1:0] musteril, // A1A0
    input logic [1:0] musteril2, // B1B0
    output logic kirmizi,
    output logic yesil,
    output logic sari
);
```



```

//Ara sinyaller
logic w1, w2, w3; //müsteri 1 < müşteri 2 / yeşil
logic w4, w5; //müsteri 1 = müşteri 2 / sarı
logic w6, w7, w8; //müsteri 1 > müşteri 2 / kırmızı

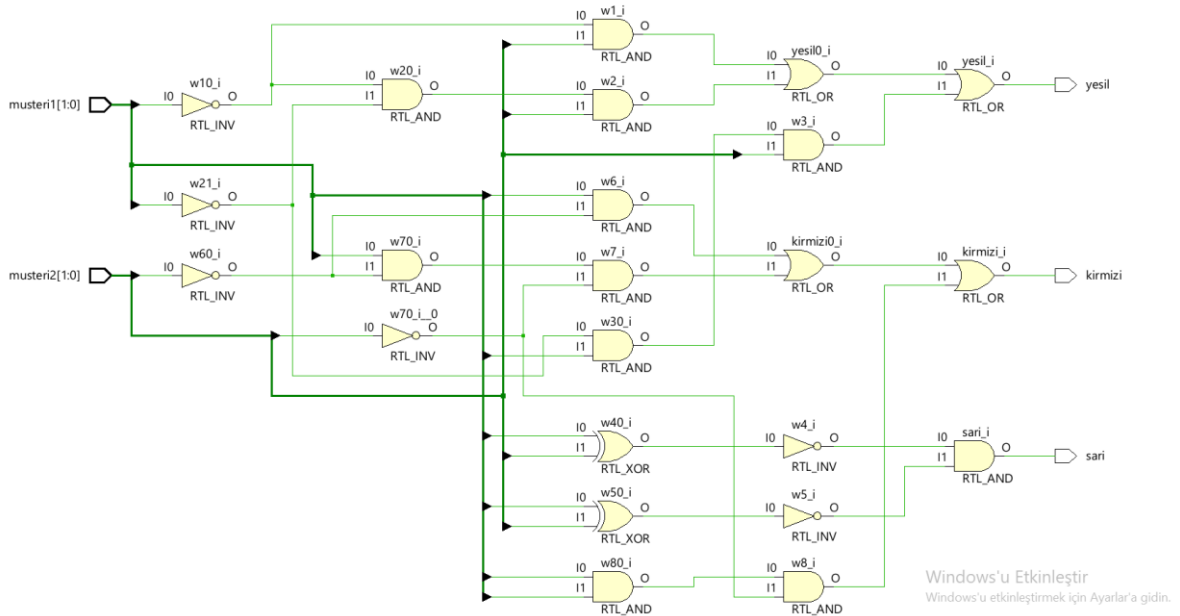
//Kırmızı
assign w6 = (musteri1[1] && !musteri2[1]);
assign w7 = (musteri1[0] && !musteri2[1] && !musteri2[0]);
assign w8 = (musteri1[1] && muster1[0] && !musteri2[0]);
assign kırmızı = w6 || w7 || w8;

// Sarı
assign w4 = !(musteri1[0] ^ muster2[0]);
assign w5 = !(musteri1[1] ^ muster2[1]);
assign sarı = w4 && w5;

//Yeşil
assign w1 = (!musteri1[1] && muster2[1]);
assign w2 = (!musteri1[1] && !musteri1[0] && muster2[0]);
assign w3 = (!musteri1[0] && muster1[1] && muster2[0]);
assign yeşil = w1 || w2 || w3;
endmodule

```

Design çıktımız şu şekil olacaktır:

(Not: RTL analizde en fazla iki girişli kapılar kullanıldığı için fonksiyonumuz bu şekilde modellenmiştir.)

Şimdi de testbench kodunu yazalım:

```

module tb_two_bit_comparator();
logic [1:0] muster1;
logic [1:0] muster2;
logic kirmizi;
logic yesil;
logic sari;

two_bit_comparator two_bit_comparator_Inst(.);

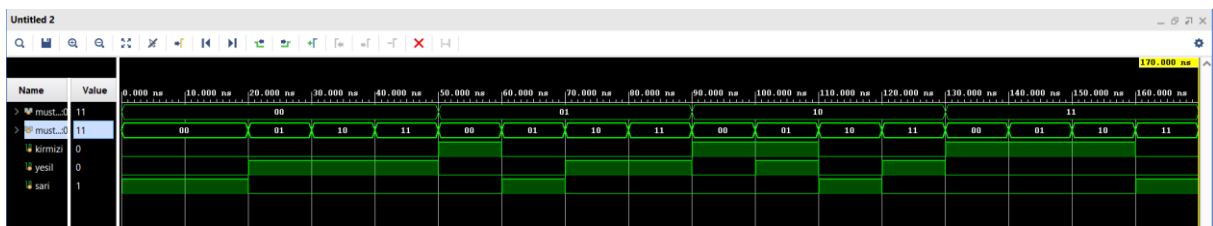
initial begin
    muster1 = 2'b00;
    muster2 = 2'b00;
    #10;

    for (int i = 0; i < 4; i++)
    begin
        for (int j = 0; j < 4; j++)
        begin
            muster1 = i;
            muster2 = j;
            #10;
            $display("Musteri 1: %b, Musteri 2: %b, Kirmizi: %b, Yesil: %b,
Sari: %b",muster1, muster2, kirmizi, yesil, sari);
        end
    end

    $stop;
end
endmodule

```

Run Simulation dediğimizde çıktımız şu şekil olacaktır:


```
# run 1000ns
Musteri 1: 00, Musteri 2: 00, Kirmizi: 0, Yesil: 0, Sari: 1
Musteri 1: 00, Musteri 2: 01, Kirmizi: 0, Yesil: 1, Sari: 0
Musteri 1: 00, Musteri 2: 10, Kirmizi: 0, Yesil: 1, Sari: 0
Musteri 1: 00, Musteri 2: 11, Kirmizi: 0, Yesil: 1, Sari: 0
Musteri 1: 01, Musteri 2: 00, Kirmizi: 1, Yesil: 0, Sari: 0
Musteri 1: 01, Musteri 2: 01, Kirmizi: 0, Yesil: 0, Sari: 1
Musteri 1: 01, Musteri 2: 10, Kirmizi: 0, Yesil: 1, Sari: 0
Musteri 1: 01, Musteri 2: 11, Kirmizi: 0, Yesil: 1, Sari: 0
Musteri 1: 10, Musteri 2: 00, Kirmizi: 1, Yesil: 0, Sari: 0
Musteri 1: 10, Musteri 2: 01, Kirmizi: 1, Yesil: 1, Sari: 0
Musteri 1: 10, Musteri 2: 10, Kirmizi: 0, Yesil: 0, Sari: 1
Musteri 1: 10, Musteri 2: 11, Kirmizi: 0, Yesil: 1, Sari: 0
Musteri 1: 11, Musteri 2: 00, Kirmizi: 1, Yesil: 0, Sari: 0
Musteri 1: 11, Musteri 2: 01, Kirmizi: 1, Yesil: 0, Sari: 0
Musteri 1: 11, Musteri 2: 10, Kirmizi: 1, Yesil: 0, Sari: 0
Musteri 1: 11, Musteri 2: 11, Kirmizi: 0, Yesil: 0, Sari: 1
```

Görüldüğü gibi, kodumuz sorunsuz bir şekilde çalışmaktadır.